

Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymän siirtäminen hyvinvointialueelle

Kuntayhtymän hallitus 01.12.2022 § 192
2785/00.02.00.01/2022

Valmistelija Jakobsson-Pada Linda

Lisätietoja: puhelinnumero: 040 649 2883, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksessa vastuu sosiaali- ja terveystalvelujen ja pelastustoimen järjestämisestä siirtyy kunnilta hyvinvointialueille 1.1.2023. Sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteet uudistetaan, jotta voidaan taata yhdenvertainen palvelujen saatavuus kaikkialla Suomessa. Kuntien vastuulla säilyy asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.

Julkinen sektori säilyy palvelujen järjestäjänä ja pääasiallisena tuottajana. Yksityiset toimijat ja kolmas sektori täydentävät julkisia sosiaali- ja terveystalveluja. Erityistason palvelujen turvaamiseksi muodostetaan viisi yhteistoiminta-aluetta. Alueet pohjautuvat voimassa oleviin erityisvastuualueisiin. Mahdollisuus käyttää sosiaali- ja terveystalveluja yli maakuntarajojen säilytetään.

Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymä järjestää perussopimuksen mukaisesti lainsäädännön mukaisen erikoissairaanhoidon kaikille jäsenkunnille ja huolehtii siltä osin sairaanhoitopiirin lakisääteisistä velvoitteista.

Kuntayhtymä voi niille jäsenkunnille, jotka niin päättävät, lisäksi järjestää lakisääteiset sosiaali- ja perusterveydenhuollon palvelut alueen väestölle siltä osin kuin kunnat ovat siirtäneet kuntalain 8 §:n mukaisen järjestämisvastuun kuntayhtymälle.

Kuntayhtymän omistajat ovat Luodon, Pedersören, Pietarsaaren, Uudenkaarlepyyn, Vöyrin, Mustasaaren, Vaasan, Laihian, Maalahden, Korsnäsin, Närpiön, Kaskisten ja Kristiinankaupungin kunnat. Kaikki kunnat Korsnäsin kuntaa lukuun ottamatta ovat siirtäneet lakisääteisten sosiaali- ja perusterveydenhuollon palvelujen järjestämisvastuun kuntayhtymälle 1.1.2022 lukien. Korsnäsin kunta on siirtänyt kuntayhtymälle pelkästään perusterveydenhuollon palvelut ja säilyttänyt sosiaalihuollon omana toimintanaan.

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaan kuntayhtymän purkaminen suoritetaan seuraavasti:

” Kuntayhtymän purkamisesta päättävät jäsenkuntien valtuustot. Jäsenkuntien valtuustot päättävät kuntayhtymän purkamisen yksityiskohtia koskevasta sopimuksesta.

Kuntayhtymän purkautuessa kuntayhtymän hallituksen on huolehdittava loppuselvityksestä, elleivät jäsenkunnat sovi muusta järjestelystä. Kuntayhtymän varat, joita ei tarvita loppuselvityksen kustannusten ja velkojen suorittamiseen eikä sitoumusten täyttämiseen, jaetaan jäsenkunnille peruspääomaosuuksien suhteessa. Jos kustannusten ja velkojen suorittamiseen sekä sitoumusten täyttämiseen tarvittava määrä on varoja suurempi, jäsenkunnat ovat velvolliset suorittamaan erotuksen edellä mainittujen osuuksien suhteessa.”

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaannpanosta annetun lain (616/2021) 20 §:n mukaan erikoissairaanhoidon lain 7 §:ssä mainittujen sairaanhoitopiirien kuntayhtymät sekä kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) 6 §:n 1 mom:ssa tarkoitetut erityishuoltopiirit siirretään kuitenkin varoiteen ja velkoiteen sekä sitoumuksineen hyvinvointialueille 1. päivänä tammikuuta 2023.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun kuntayhtymän varat, velat ja sitoumukset liitetään siihen hyvinvointialueeseen, jonka alueeseen kuntayhtymän jäsenkunnat kuuluvat. Jos

kuntayhtymän jäsenkunnat kuuluvat useampaan hyvinvointialueeseen, varat, velat ja sitoumukset on jaettava hyvinvointialueiden välillä jäsenkuntien omistusosuuksien suhteessa, paitsi jos varojen, velkojen ja sitoumusten siirrot olisivat hyvinvointialueiden taloudelliseen kantokykyyn nähden vähäisiä. Hyvinvointialueet voivat sopia varojen, velkojen ja sitoumusten jakamisesta myös toisin.

Lakia koskevasta hallituksen esityksestä ilmenee, että 20 §:n säännöstä tulee soveltaa myös edellä mainittuihin kuntayhtymiin, jotka ovat perussopimuksensa mukaan huolehtineet muistakin terveydenhuollon tai sosiaalihuollon tehtävistä jäsenkunnissaan. Lain säännöstä sovelletaan sen vuoksi myös Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymään.

Kuntayhtymien jäsenkunnille ei makseta korvausta kuntayhtymän ja erityishuoltopiirin siirtämisestä hyvinvointialueelle. Kunnan jäsenosuus kuntayhtymässä eli kunnan taseeseen merkitty hankintameno poistuu kunnan taseesta ja kunnan peruspääomaa alennetaan vastaavalla määrällä. Saman lain 41 § sisältää säännökset kunnan kirjanpidossa käytettävään menettelyyn liittyvistä kirjauksista.

Aluevaltuusto on käsitellyt ja hyväksynyt 28.11.2022 siirrot (henkilöstö, sopimukset, toimitilat, käyttöomaisuus) Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymältä Pohjanmaan hyvinvointialueelle 1.1.2023. Samassa asiassa todetaan lisäksi, että Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymän purkamisen yhteydessä siirretään 60 982 554,48 €:n peruspääoma Pohjanmaan hyvinvointialueelle.

20 §:ssä tarkoitettujen kuntayhtymien ja erityishuoltopiirien tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vuodelta 2022 allekirjoittavat aluehallitus ja hyvinvointialuejohtaja. Hyvinvointialueelle siirrettävien kuntayhtymien kaikki toimielimet tarkastuslautakunta lukuun ottamatta lakkaavat siirron yhteydessä. Siirrettävän kuntayhtymän tarkastuslautakunnan tulee osallistua vielä kuntayhtymän viimeisen toimintavuoden hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämiseen. Siirrettävän kuntayhtymän tilintarkastaja hoitaa myös sopimuksensa mukaisesti kuntayhtymän viimeisen kalenterivuoden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tarkastamisen ja laatii tilintarkastuskertomuksen.

Aluevaltuusto käsittelee tilinpäätöksen ja päättää kuntayhtymän tilivelvollisille myönnettävästä vastuuvapaudesta kesäkuun 2023 loppuun mennessä. Säännös noudattaa kuntayhtymien purkamis- ja sulautumistilanteissa noudatettua käytäntöä, jonka taustalla on ollut ajatus siitä, että viimeisen tilinpäätöksen allekirjoittaminen ja käsittely sekä vastuuvapauden myöntäminen tapahtuvat siinä organisaatiossa, jolle lakkaavan kuntayhtymän toiminta siirtyy. Esityksen aluevaltuustolle tekee muodollisesti hyvinvointialueen ja yhtymän oma tarkastuslautakunta, mutta esitys perustuu sisällöllisesti siirretyn kuntayhtymän tarkastuslautakunnan valmisteluun.

Lain säännökset tarkoittavat, että kuntayhtymää ei pureta perussopimuksen mukaisesti, vaan se siirretään lain säännösten mukaisesti hyvinvointialueelle.

Talusojohtaja Lena Nystrand

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulusta annetun lain (616/2021) 33 §:ssä todetaan kuntayhtymän taseeseen kertyneistä ali- ja ylijäämistä, että jäsenkuntien on katettava kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä kuntalain (410/2015) säännösten mukaisesti ennen kuntayhtymän siirtämistä hyvinvointialueelle. Taseeseen kertyneen ylijäämän käsittelystä kuntayhtymän jäsenkunnat päättävät kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti.

Kuntayhtymän taseeseen on kertynyt aikaisemmilta vuosilta 547.010,68 €:n ylijäämä, joten toimintavuosi 2022 on ratkaiseva sen kannalta, syntykö katettavaa alijäämää vai voidaanko ylijäämä palauttaa kunnille. Jäsenkuntien laskutus vuodelta 2022 perustuu pääasiassa ennakkoon, minkä vuoksi ennen lopullisen tilinpäätöksen vahvistamista tulee

suorittaa sekä ennakkolaskutuksen että pääomaperusteisten maksujen selvitys. Sen yhteydessä voitaneen tehdä lopullinen täsmäytys.

Kuntayhtymän perussopimuksen 19 §:ssä, Yli- ja alijäämäkäsitteily, määrätään lisäksi, että "Tilinpäätöstä käsitellessään yhtymävaltuusto voi päättää, että tilikauden ylijäämä tai osa siitä palautetaan jäsenkunnille tai että alijäämä tai osa siitä lisälaskutetaan. Palautus tai lisälaskutus suoritetaan palvelujen käytön mukaisessa suhteessa. Kuntalaissa määritelty kertynyt alijäämä kuntayhtymän taseessa katetaan viime kädessä niin, että jäsenkunnat maksavat kyseisenä vuonna syntyneen alijäämän kunkin kunnan palvelujen käytön mukaisessa suhteessa".

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

esittää, että kuntayhtymän hallitus päättää saattaa valtuustolle tiedoksi seuraavan:

- Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymä siirretään sosiaali- ja terveydenhuolto ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaannpanosta annetun lain (616/2021) säännösten mukaisesti ja sen vuoksi kuntayhtymää ei pureta perussopimuksen mukaisesti.
- kuntayhtymän vuoden 2022 tilinpäätöksen käsittelevät saman lainsäädännön mukaisesti vastaanottavan organisaation hallitus ja valtuusto.
- kuntayhtymän kaikkien toimielinten toimikausi päättyy 31.12.2022 lukuun ottamatta tarkastuslautakuntaa. Tarkastuslautakunnan toimikausi päättyy, kun lautakunta on osallistunut kuntayhtymän viimeisen toimintavuoden hallinnon ja talouden tarkastukseen.
- kaikille jäsenkunnille ilmoitetaan kirjallisesti kuntayhtymän siirtämisestä hyvinvointialueelle sekä kuntayhtymän viimeisen tilinpäätöksen käsittelystä.
- jäsenkunnille annetaan tiedot aikataulusta, jotta ne voivat vaatia kuntayhtymältä korvausta kunnalle vuonna 2022 syntyneistä kustannuksista (ruoka, vuokra, siivous, muut palvelut).
- näitä kustannuksia ei voida laskuttaa Pohjanmaan hyvinvointialueelta 13.1.2023 jälkeen. 1.1.2023 alkava toiminta sisältää mahdollisimman puhtaasti toimintavuoden 2023 kustannukset.

Päätös:

Esitys hyväksyttiin.